

Oslo 13. mai 2019

Endringer i abortloven (fosterreduksjon). Prop. 106 L (2018-2019)

Sex og samfunn vil takke for muligheten til å komme med innspill angående Endringer i abortloven (fosterreduksjon). Prop. 106 L (2018-2019).

Sex og samfunn er imot enhver innskrenking i Lov om svangerskapsavbrudd. Vi har også tidligere tatt til orde for å utvide retten til selvbestemt abort til uke 18¹.

Sex og samfunn mener at kvinners rett til å bestemme over egen kropp også må gjelde i tilfeller ved fosterreduksjon, og vi støtter Justisdepartementets lovavdeling som i 2016 uttalte at «adgang for kvinnen til å få gjennomført fosterreduksjon der hun ønsker dette, er en løsning som ivaretar den rett til selvbestemmelse loven bygger på»². Lovavdelingen uttalte samtidig: «Vi ser det ikke som noen avgjørende innvending at lovgiver, da abortloven ble vedtatt, ikke kunne se for seg selvbestemmelse særskilt knyttet til muligheten for fosterreduksjon».

Vi vil vise til tidligere innsendte innspill i saken³, hvor vi utfordrer flere formuleringer i høringsnotatet. Heller ikke aktuelle proposisjon svarer på vårt ønske om å klargjøre disse, og Helse- og omsorgsdepartementet fortsetter å bruke disse formuleringene:

Fosterreduksjon kan etter departementets vurdering ikke likestilles med andre svangerskapsavbrudd etisk sett. De etiske vurderingene ved fosterreduksjon er ulik vurderingene ved svangerskapsavbrudd ellers.

Det fremgår ikke hvorfor det ligger andre etiske vurderinger til grunn ved en fosterreduksjon sammenlignet med svangerskapsavbrudd ellers, og vi stiller spørsmål angående hvorfor den gravide selv ikke anses å være i stand til å ta en avgjørelse knyttet også til disse etiske vurderingene? Vi støtter Svein Aarseth, som på vegne av Rådet for legeetikk, tidligere har uttalt at etisk sett er fosterreduksjon «på linje med abort generelt»⁴.

Departementet opprettholder [...] forslaget om at alle begjæringer om fosterreduksjon skal behandles i nemnd.

Retten til selvbestemmelse etter Lov om svangerskapsavbrudd § 2 andre ledd skal ikke gjelde ved fosterreduksjon. I § 2 andre ledd heter det blant annet: «tar hun selv den endelige avgjørelse om svangerskapsavbrudd såfremt inngrepet kan skje før utgangen av tolvte svangerskapsuke»⁵. Selv om kvinnen begjærer abort innen utgangen av tolvte svangerskapsuke, og selv om inngrepet kan skje innen utgangen av tolvte svangerskapsuke, vil hun måtte møte i nemnd. Dette er en alvorlig innskrenking av kvinners rett til selvbestemt abort.

---

¹ Sex og samfunn. 2017. [Høringssvar: Forslag til endring i abortforskriften mv. \(reduksjon av antall primærnemnder\)](#).

² Lovavdelingen. 2016. [§ 2 – Tolkning av abortloven](#).

³ Sex og samfunn. 2019. [Innspill til høring om forslag til endring i abortloven – fosterreduksjon](#).

⁴ Dagens Medisin. 2019. [Kritisk til hestehandel om etiske spørsmål](#).

⁵ Lovdata.no: [Lov om svangerskapsavbrudd](#).

Sex og samfunn

I forslaget fra departementet står det:

Fagmiljøet ved Nasjonal behandlingstjeneste for avansert invasiv fostermedisin som utfører fosterreduksjonene i Norge har pekt på at det er teknisk vanskelig å utføre fosterreduksjon tidlig i svangerskapet og mener det av medisinske årsaker ikke kan anbefales å utføre fosterreduksjon før utgangen av tolvte svangerskapsuke.

Fostermedisin er et felt som er i rask utvikling og i USA gjennomføres slike inngrep allerede før utgangen av svangerskapets uke 12. Ønsket om å presisere loven gjennom lovendring er derfor lite hensiktsmessig, ettersom den medisinsk-teknologiske utviklingen raskt vil kunne utfordre en eventuell lovendring slik denne er foreslått av departementet. Ved å endre loven nå kan vi havne i en situasjon hvor loven ikke tillater fosterreduksjon selv om inngrepet, også i Norge, kan skje innen utgangen av uke 12. Da har vi ført kvinners rettigheter i feil retning.

Sex og samfunn reagerer på at den medisinske-teknologiske utviklingen brukes som et argument mot fosterreduksjon, grunnet frykt for seleksjon og sortering. Ved fosterreduksjon skal det ikke foregå seleksjon basert på fosterets kjønn eller andre egenskaper, men Sex og samfunn mener at dagens praksis skal gjelde, hvor legen som utfører inngrepet velger det fosteret/de fostrene som er lettest tilgjengelig ut fra plasseringen i livmoren.

I forslaget fra departementet skal alle kvinner som ønsker fosterreduksjon måtte møte i nemnd, uansett når begjæring om svangerskapsavbrudd fremsettes. Da skal en nemnd, og ikke kvinnen selv, bestemme hvorvidt svangerskapet, *fødslene* eller omsorgen for barna «kan føre til en urimelig belastning for kvinnens fysiske eller psykiske helse». Som utgangspunkt for nemndens behandling er følgende vurdering fra departementet:

[...] et tvillingsvangerskap, en tvillingfødsel og omsorg for tvillinger [vil ikke i seg selv] anses å føre til en urimelig belastning for kvinners fysiske eller psykiske helse. Det vil kreves noe mer for at vilkårene etter bokstav a skal kunne anses oppfylt.

Det samme gjelder vilkårene i bokstav b, hvor det ikke vil være tilstrekkelig å vise til at omsorgsbyrden er større ved tvillinger enn ved ett barn. Med slike føringer er Sex og samfunn skeptiske til hvorvidt kvinnen får en reell mulighet til å påvirke avgjørelsen i nemnden.

Sex og samfunn mener at kvinners rett til å bestemme over egen kropp er et grunnleggende prinsipp, og vi mener at dagens Lov om svangerskapsavbrudd ivaretar denne rettigheten. Vi kan ikke godta en lovendring som i praksis vil svekke kvinners rett til selvbestemt abort.

Sex og samfunn støtter også innspill fra Nasjonalt SRHR-nettverk.

Maria Røsok
Daglig leder

Tore Holte Follestad
Assisterende daglig leder